

Unghvár, szeptem. 10.
1864.

FELVIDÉK.

Második évi folyam
37. szám.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

S

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat,
és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési ára: Egy évre 6 for.
Fél „ 3 „
Hirdetések jutányosan közöltetnek.

Felelős szerkesztő s kiadó tulajdonos
Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő és kiadó hivatal, hová a kéziratok és
előfizetési pénzek küldendők, kis-híd utca
Özvegyi ház első emelet.

Előfizetési felhívás!

a

„FELVIDÉK”

september — deczemberi folyamára.

Előfizetési díj 4 óra 2 forint.

A juliusi foylamból teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

A kiadó hivatal.

Földtani vázlatok.

A gyémánt.
(folytatás.)

A nagy közönség elhitte, s braziliai gyémántra többé vevő nem akadt; míg egyszer reá nem jöttek azon fogásra, mely hason körülmények közt a kereskedő világ által nem egyszer vétetett már igénybe. Kivitték t. i. a braziliai gyémántot Bengál-ba s onnét Európába mint indiait küldték be. Külömbseget persze nem lehetett közöttök találni. — India a legrégibb idő óta hirben áll mint anyafölde a gyémántoknak. Golconda és Vizapour királyságok nevei nem egyszer fordulnak elő a költők nyelvén. Most azonban lassanként már kimerülni látszanak — Itt a gyémánt rendszeren valami földes kéreggel van bevonva, mely anyira nehezíti nyeresét, hogy a leggazdagabb helyeken sem bírja az ember találni, ha egyenesen gyémántot keresne, hanem a földet előbb viz-gödörökben áztatják, mossák és vékony rétegekben kiterítik száradni, — most az ami gyémánt elárulja magát az által hogy a napon ragyog. — Másutt kisebb mennyiségben találatik mint például az Ural európai oldalán, hol különösen nem is kerestik, hanem csak mellesleg vannak reá figyelemmel az arany-mosásnál; további lelhelyei Mexicó, legujabban az északamerikai státusok a legnagyarányú mosásai: hol Humboldt geognosticai kombinációk segítségével előjött előre megmondotta; ugy szinte észak Carolina és California. — A gyémánt köszörülés még mindig legterjedtebb A msterdam-ban, hol a gépek segítségével könnyítve van a régi modorhoz képest. Azonban tetemesen esalódnék, ki azt hinné, hogy egy ily gyémánt-etablissement magát már külseje által elárulja. Egy tisztán kinéző, izletesen rendezett gyár épület helyett, minő például az elegáns papír-malmok, gyapot-fonó házak sat félszert lát az ember, melyben 4—6 nem igen jól kinéző ló húz egy olyan forma kereket, minőt nálunk is láthatni száraz malmokban. — Minő ellentét! a 19. század derekán midőn a gőz mindent tesz: öröl, fon, sző és sok más egyéb aránylag esékély értékű tárgyat gyárt, a legdrágább cikknél mozgást oly nemű erővel idéznek elő, mely az ipar egyéb ágainál a fejlődés gyermek-korát bélyegzi! — A fő kerék sebes forgásba hoz sok egyéb kereket az épület különféle termeiben. E kerek szinten állásban vannak egymint malmokban az örölő-kövek; diameterjek vagy egy láb; s készülnek öntött vasból vagy aczélból. Ezeket történi a köszörülés. — Hogy minő lassan megy a munka, képzelhetni abból, hogy

a francia korona gyémántja két egész évi dolgot adott. Köszörülés által főleg a nagyobb daraboknál legalább fele esik el az eredeti súlynak. — Van azonban egy más módja a gyémánt vágásnak, mely által mind a nem kristályos gyémántokat, mind a kristályosokat nem a hasadás irányában metszeni lehet, t. i. igen vékony dróttal melyre folytonosan gyémánt port hintenek. Ez természetesen hogy igen lassan megy. Minden idő korban becsben tartattak mintegy közmegegyezéssel a gyémántok, és csakugyan vannak, melyek úgy látszik hogy már év ezredek óta forognak az emberek közt.

A legjelesb gyémántokat maiglan is rendszeren fajunk legfőbb álló családai az uralkodó házak birtokában látjuk. Sőt ha kissé meg gondoljuk, nem lehet azon ötletnek helyt nem adni, hogy a gyémántok kézbe-játszásánál némileg a sors is látszott érdekelve lenni, mert a főbb gyémántok s azok birtokosai közt több kevesebb, de minden esetre szembe szökő viszonylatot látunk. Így a francia gyémánt a legizletesebb a legesimosz; az orosz nem igen sima külsejű, de hatalmas és sok kész pénzt birtak érte fizetni; az osztrák meglehetősen nagy és sárgás; az angol mindős korára mind egyéb tekintetben a legjelentékenyebb, de azt hogy hogyan jöttek birtokába szemben kérdezni épp oly kevéssé volna ildomos, mint sok embertől, hogy mi uton lett gazdag; a portugáli tetemes, de külseje elárulja, hogy szegény ország birtokában van, mert még köszörülve sincs; és mivel az előkelőbb embert, ha szegényesen jár sokszor föl sem veszi a világ, ugy arra is reá akarják némely rágalmozó nyelvek fogni, hogy nem is gyémánt, hanem topáz.

(Vége köv.)

TURZÓ.

Vissza-émlékezés Szalay Lászlóra!

(meghalt Salzburgban 1864 július 17-én)

Justum et tenacem propositi
virum, si fractus illabatur orbis,
impavidum ferient ruinae.
Cicero.

Minden kornak, minden évek, meg van a maga daemona ugy egyesek, mint népek életében, mely részint öldöklő cholera és háboru, pusztító tüz, mindent romboló árviz — égető aszály, vagy dúló vihar és jégeső alakjában dühög a természet anyagi és szellemi terményein; —

Hazánk ezen pusztító elemek hatásait nyögte át következetes rendben a legközelebb multban.

Jelen évünk a vihar és jégeső sasonja, mely nemcsak a föld termését, hanem a szellemi gyümölcsök termő fűt is dulta romboló hatalmával.

A szellemi kertészetet különösen ez évben nagy csapás érte, — kertésze a nemzet és a muzsák kétségbe esett arcezal állnak szellemi plántáiknak gyászos romjai felett.

Egy pár hónap előtt egy alig bimbóban fejlődő remény teljes sudarát a termő szellemi kincseknek Zilahy Károly-ban gyökerestől tépte ki a polgárosodás kertjéből a vihar, alig néhány hét előtt Szalay László-ban egy legáldásosban gyümölcsöző kifejlett fűt tört ketté élte derekán — s csak egy néhány óra mulva ez után a Haza szent őrege Fáy András-ban egy közel százados töl-

gyét a termő szellemi erőnek romba temetett az uralkodó elem.

Ily rövid idő alatt, — ennyi vesztesség, rég nem érte o sujtott hazát; — vajjon lehetünk-e közönyössek ennyi vesztesség után?! —

Legérzékenyebb vesztesség, s megdöbbentőbb gyász-hír — mely átfutotta e hazát minden rétegeiben s melyre méltó gyászba borult a hírlapiródalom — az, mely tudatá a nemzettel hogy Szalay László nincs többé! — a folytonos tudomány, munkálkodás megasztá az általános és nemzeti művelődés fűrasztó, s korunkban még mindig háladatlan munkájában velejét.

Csekély vagyok arra, hogy ily nagy szellem és tudományossághoz profánul közeledhetném, s hivatalan megítélhetném mit vesztett benne a nemzet? — az a történet feladata — nagy embereket, csak ugy mint a terebélyes nagy fát, nem közlőrl csak távolról lehet kellőleg egész pompájában, részleteiben látni, és megbecsülni, — ki azonban öntudatával bír nemzeti önbecszerzetének, — át van hatva — a tudományosság magasztossága, s az emberi hivatás nagysága iránt, az már most is kellőleg érezni tudja a nagy vesztességet, midőn a polgárosodás meggyérült önkéntes bajnokai közül a hátrálni nem tudó gardából, a már harczedett zászló-tartó elesik, — ez gyenge képe nagy vesztességiünknek akademiánk titoknokai halálában — kinek nyílt munkás életéből elég legyen annyit jelezni, hogy a Haza legbecsületesebb higgadtan haladó fiainak egyike volt — ki nem csak a nemzet, hanem a világ műveltség színvonalán lévők legjelesb, s legtudományosabb történetírók, és törvény alkotók egyike volt; kitől mint Mózes-től a kötőblán írott törvényeket, töle a művelt világ becsületére való büntető törvény szöveget bír emlékül a nemzet, mely ennek nem kis kárával 20 éven át kereszteletlen hever az országgyűlési acták között — életének legsajátosabb mozzanata az, hogy ő volt a legelső, ki a szent István koronája alatti magyar birodalmat a nemzet és a külföld méltó elismerése mellett a nagy nemzet-nemzet szövetség-gyűlésén képviselte.

S mégis e férfi, ki egész életét Hazájának a közjónak szentelte a kor gyalázatjára nem volt ment a mindennapi megélhetési gondok terhétől — — mellét nem díszíté fényes érdemrend, polgári magas rang nem koszoruzta nevét, mert e kintitottések kiskorúságokban még nem értek meg korunkban a polgárosodás bajnokai, szellemi óriásai megtiszteltetésére — halálát ágyuk nem hirdették mint a hadvezérekét; — azért illő hogy elismeréssel jutalmazzák azok, kik egyedül méltó és illetékes megjutalmazói a valódi érdem, és nagy szellemeknek, — az emberiség, a nemzet kiknek felszentelte éjeit, nappalait, lelki testi fáradaimait, feláldozta életét, mely nemcsak a nemzeté, hanem övé és családjaé is volt; — illő hogy a nemzet koporsójára tűzze a muzsáktól nyert és tudományosság babérjához a polgári erények egyszerű de hervadhatlan koszoruját, melyet hatalom nem adhat, és el nem vehet, sem hivatalanul a rang milliardokért meg nem szerzhet, — s mely után törekedni legszentebb kötelme az erkölcsi embernek; — illő hogy a nemzeti fájdalmat a Kárpátok alól is vízshangozzuk nagy halottunk felett, mely óriási sóhajban elnémitja az ágyuk mesterséges lelketlen hangját, — mert hiszen, a nemzet jobbjaiban tudományában él, s ha jelesit megtisztelti, önmagát tiszteli meg, míg ha ezt elmulasztja, önmagát gyalazza meg — ugy sem adhatunk nekik egyebet, mint gyászt, és hideg keresztet sírjokra, mely egyiránt jelképezi halottunk, és a hitvány kor életét.

Mi tehát, kik távol nagy halottunk koporsójánál nem nyilváníthatjuk fájdalmunkat, nem vethetünk göröngyöt sirjába hála és szeretet adóul, szenteljünk a távolban egy sóhaj emlékének — s ez igénytelen néma sorokban rójuk le tartozó halánk s elismerésünk adóját; — örökítsük meg a nemzet szent fájdalmát az unokák részére, hogy azok lelkesülve lássák a képet és kövessék tovább kijelent utain.

Szolgáljon egyszersmind felvidékünk részéről részvét nyilatkozatul a megszorodott család részére, hogy legalább e részvét enyhítse fájdalmait könnyítse elviselni az árva élet nyomorúságait, nélkülözéseit, mint azon örökséget, melyből jeleseink családjai fájdalom! általában oly bő osztalékot nyerne.

Isten vigasztalja meg Nemzetünk árva gyermekeit, s a földben nyugvóknak engedjen álmodni boldog jövődőt!

Toma Andor.

Abaujból.

Kassa, szeptember 6.

Tisztelt szerkesztő ur! A nyár nálunk az unalom évszaka, — színészeink nincsenek, a hangversenyek pedig vajmi ritkák; a zöldben keresünk tehát menedéket, ha t. i. az időjárás megengedi, de ez idén a minő rossz volt a tavasz éppen oly kellemetlen s káros a nyári évszak is; a zöldből tehát keveset élvezhetünk. Örömmel néztünk ily egyhangúság közepette a Thern testvérek hangversenyeinek elébe. Ezen jeles zongora-művész testvér-pár e hó 3. mutatta be magát műérzékü közönségünknek a „Löderer“ vendéglő nagy teremében, s mondhatom, hogy ez este nem kis élvezetet szerzett. Annyi ügyesség, szabatosság, izlés és ábránd jellemző játékkukat, hogy a szépszámú közönség gyakran zajos tapsokban nyilvánítá tetszését. — Holnap adják második s ez uttal utolsó hangversenyüket a városi színházban, reméljük nagy hallgatóság előtt.

A kivándorlás maníája mindegyre terjed városunkban; úgy értesülünk, hogy néhány az iparos osztályhoz tartozó család még ez év folytató Amerikába vándorol, — jó utat!

Megyeinkben is mutatkozik a marhavész s Miskolca helységében már kiütött.

Minél fogva a város kerületére felállított járvány albizottmány tegnap tartott üléséből igen célszerű intézkedéseket tön a marhavész elterjedésének megállítására; nevezetesen: a város lakosai s illetőleg marháktulajdonosai felhívták, hogy marháik egészségi állapota iránt tapasztalt legkisebb kételyt is a hatóságnak

bejelenteni haladéktalan kötelességüknek ismerjék, megjegyeztetvén: miszerint minden bejelentett és lebunkozott (leölt) marháknak becsára a tulajdonosnak a m. kincstár által az erre kijelölt alaphól fog megtéríteni, a be nem jelentés vagy bár mi néven nevezendő mulasztás esetére ellenben az illetőt a törvényszabta büntetés érendi.

A ragálynak a városba leendő behozatala meggátlása tekintetéből előintézkedésül a következők rendeltettek meg:

1-ször. A város nyugoti oldalán a mizlókai határtól a kalvária-hegyig) a szarvasmarháknak legeltetése, legyen az bár községi vagy magán legelőn, szigorúan megtiltatik.

2-ször. a fennebbi helység határában fekvő földeknek megmunkáltatása valamint a kassai úgy szinte a szomszédos mizlókai lakosok által is csak löerővel fogván eszközöltetni, attól a szarvas marhák kizáratnak és netalán előfordulandó ellenezés esetére a felállított örök által minden kifogás nélkül fognak behajtatni.

Időjárásunk őszi, kellemetlen hideg napok járnak, gyakori esővel. r. l.

Bereghből.

Munkács, szeptember elején.

Tisztelt szerkesztő ur! Társadalmi életünk egyhangúságát, mely az ember kedélyére oly leverő hatást gyakorol, a felső magyarországi szintársulat előadásai egyszersre zajossá tették. Igaz ugyan, hogy még mielőtt Szabó s Philippovics opera társulata körünkbe érkezett volna, egy másik kisebb vidéki szintársulat működött városunkban, s emellett is szórakozhattunk volna, de nem bírván magaránt részvétet ébreszteni, megbukott; ennek romjain nyitá meg a fennebbi társulat Thália templomát, s nem lévén még eddig vidékünkön opera társulat, nem csoda, ha a műszerető s kíváncsi közönség csoportosan tódul minden nap a színházba.

Az előadott darabok Tiz leány és egy férj sem operette 1 felvonásban és Ha te úgy én is úgy, vagy egy pohár víz tréfa 1 felvonásban. Lammermoori Lucia opera. Hunyady László opera. Orpheus az alvilágban operette. Troubadur opera sat.

A személyzet következő: Sinek Josefa, drámai énekeső, szép deli alakkal, szabályozott játéka s jól iskolázott hanggal. Hunyadyban Erzsébetet, Troubadurban a cigányt kiütően játszta.

Gerecsné, coloratur énekeső, igen ked-

ves tiszta hanggal, főképp a magasabb áriákban, az alsóbb hangokban gyengébb. Gara Mária és Leonora jobb szerepei közé tartoznak. Általában a t. művész a vidéki jobb coloratur énekesők egyike. Az operettekben nincs annyira helyén mint az operákban; különösen a „Tiz leány és egy férjsem“ című operetemben a szobaleány szerepét hiányosan játszta, nem volt eléggé élénk, a mi az operetteknek egyik főkelelék, beszédje sem folyékony s kevésbé magyaros. Ugyanezt mondhatjuk Sinek Jozefáról is.

Tanner baritonista, s oda illik a fővárosi színpadra, sajnáljuk hogy Ernániban Don Carlost rekedsége miatt végig nem énekelhette.

Gerecs tenorista, kellemetes szép hanggal bir, mely azonban, a magasabb helyeken néhol recesgő.

Philippovics igen jó bassista.

Strohmayernek szép hangja van, de még nem iskolázott.

Van még ezen társulatnak egy igen jeles tagja, s ez maga Szabó az igazgató, a ki Kaksfit a „Tiz leányban“ úgy játszta, hogy oda illett volna a világ bármely színpadjára.

A drámai személyzetet nem igen ismerjük. Egy vigjátékban láttuk őket s ha ebből ítélni lehet Philippovicsné és Krasznai tagadhatlanul első helyet foglalhatnak el a legkitünőbb társulatoknál is. Szaploneczai Ida jóra való tehetség.

Még csupán egy pár előadást rendeznek, de reméljük hogy a jövő évben huzamosabb időre lesz szerencsénk ezen jeles szírtársulathoz.

—y.—

Ujdonságok.

*) Az unghvári legközelebbi országos vásár f. hó 26-án fog megtartatni.

*) A Szabó és Philippovics szintársulat e hó 8-án tartá utolsó előadását Munkácson.

* Ma (szombaton) Philippovicsné jutalomjátéka leend. Midőn ezen előadásra bátorkodunk felhívni a színházi közönség figyelmét, egyuttal azon óhajátunkat fejezzük ki, vajha a szinkör valahára egy drámai tag jutalomjátékára is megtelnék. — A t. művész, mint saját szakmakörében e társulat legkitünőbb tagja, igen is megérdemelné, hogy azon sok élvezetért, melyet mindig átgondolt, tanulmányozott, s valóban művészi játéka által a közönségnek szerzett, méltó elismerésben és jutalmazásban részesüljön. A mai előadáson kívül, különben is alig lesz alkalmunk drámát láthatni, aminthogy innen már a jövő hét folytán Ujhelybe távoznak. —

TÁRBUZA.

Szerelmem és dal. *)

Jöjj kedves jöjj! simulj hozzám,
Nyujtsd ajkad bimbáját,
Az élet illan szaporán
S csak percznyi élvét ad.
Ölelj s zengd legszebb dalaid
Ajkidnak mézes csókival,
Hisz, minden a mi üdvözít
E földön, . . . Szerelmem és dal!

Igy kedves így! méz ajkad
Elfojtja keservem,
Multam s jövőm — e pillanat,
Ez édes szép jelen.
Mint bűvös álom elvakít,
S lány szárnyin ragad magával, —
Keblemben mind, mi üdvözít
E földön, . . . Szerelmem és dal!

Az élet s a világ mily szép?
Most érzem igazán,
Kezem ifju virágot tép,
Dalt zeng a csalógnya.
S míg dal zendül, s virág virít; —
Szép rózsá korunk el nem hal,
Miénk az, a mi üdvözít
E földön, . . . Szerelmem és dal! . . .

Hazay Gyula.

*) E dalt énekre alkalmazta Eltér Antal s az egyetemi dalegylet sajátja.

Egy rendezvous.

(Velem történt: — nem hazugság.)

II.

(Vége.)

A milyen hamar potrohos hasam megengedte, átmásztam a kerítésen, s egy lyukon át néztem a catastrophát.

Potya Laczi, a mint első meglepetéséből magához tért, futni kezdett egyenesen a kerítés felé, magát azon átdobta, (könnyű volt neki a gyávának: — pipaszárnak nevezhetné teste azon részét, melyet más becsületes ember lábszárnak mond.) s futott egyenesen a király-utca felé. Nem sokat törődtem vele! Tovább néztem, hogy mit csinál Anti barátom?

A zajra csakugyan megjelent két természetes timár legény. Miként tudjuk, a timárok mind erős fickók; ez a kettő sem vált szégyenökre. De Anti is derék fiú ám a maga helyén. Midőn az egyik timár legény hozzá közel érkezett, Anti barátom oly erős kedvteliséssel fotografizotta jobb tenyerét annak bal-orezájára, hogy a timár legény a virágágyat igen kényelmesnek találván „sans gêne“ terült azon végig. A másik legény ily experimentumok láttára jobbnak találta kerekét oldani (Notandum: — egynemely timár legény minden ereje daczára is félénk.)

Anti mitsem gondolt a földön elterült subanczsal, hanem Náncsihoz lépett. Ez épen éledezni kezdett.

— Imádott Náncsi! mit eddig oly soká palástoltattam . . . én szer . . .

— Halgasson! takarodjék!!
(Pfüj! de gomba leány! legalább úgy mondta volna, hogy: — távozzék!)

— En imádom kegyedet!

(Brávó! derék fiú csak tovább, látszik hogy barátom vagy: — nem ijedsz meg a magad árnyékától.)

— Én pedig gyűlölöm önt, érti?!

— Valóban?!

— Valóban!

Náncsi, mint a hold fényénél kivethettem, kicsinylő tekintettel mérte végig Anti barátomat.

Áh! ez rettenetes! így lenézni az én barátomat, egy jogvégzett fiút, és hozzá még egy timár leánya! . . .)

Anti szólni akart, de megzavarta őt ama nem épen kellemes zaj, mely az udvarról a kertbe hangzott. „Meg kell fogni!“ s más ilyen kiabálások mellett ki maradhatna nyugton? Anti megfordult jobb sarkán, átkapaszkodott a kerítésen, és a mily sebesen csak tudott, tova iramodott. Ha ez az átkozott potrohosság nem gátol, utánna futok. A vészhangok mind közelebb jöttek, míg végre a kerítés tetején egy pár firkezéső szem és dorongokkal fölfegyverkezett kéz kezdett előtérbe lépni. Nehogy renomémat kockáztassam a szomszéd ház kapumélyedésébe huztam magam.

Miután a vizsga szemek és fegyveres azaz dorongos kezek semmi olyat az utcán nem láttak, min bosszujokat tölthettek volna: — szépen visszavonulának, a zaj lecsendesült, és én csöndesen kullogtam Anti után.

Mikor már majdnem a király-utca végén voltam, akkor jutott eszembe: hát ha ez a fiú még valami bolondot tesz! — s egy comfortableba erölködtem. Talán még elég jókor érkezem.

— Nem jött haza Szives Antal ur?! — rontottam be a házmesterhez, miután Antit szobájában nem lelém.

*) Kassán a Thern testvérek hangversenyeznek.

* Sáros-Patakon Demjén Károly szintársulata működik, de részvétre nem talál.

*) Zemplén megyében a marhavész miatt nem szabad szarvasmarha vásárokat tartani.

*) A Mátrán keresztül Gyöngyösről egyenesen Parádnak országos ut terve van készülöben a nm. Helytartótanács rendeletéből.

* Szathmárt Kölcsey szobrának fellátása f. hó 25-re van határozva.

*) Kis-Kanizsán, mint a Z. S. K. írja — kávét természetnek.

* Léván a Gárdonyi szintársulat egyik tehetséges tagja Polákovicsné megmérgezte magát.

— Az első magyar-biztosító társulat életbiztosítási osztályának augusztus havi kimutatása: 226 darab A kötvény halálesetben fizetendő 371, 400 ft. ötkérel 56; db. B. kötvény életben fizetendő 83, 700 f. tőkéröl s 1000 ezüst frt. összesen 456, 100 frt.

*) Az agteleki barlangba tervezett kirándulás, a kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztott.

— Időjárás szeptemberre. Dr. Schofka, a nikolsburgi időjárás, szeptemberre következő időjárásról így szól: Az egész hónap ép oly mérsékelt esős lehet, mint augusztus. De közepétől kezdve az ismeretes napjegyeni viharok várhatók. Különböző irányú szél, bár meg-megszakadó szelek és esőzések állnak be. 6-kán szél, később esős. 9-én szél, 12—15 szintén, de meg-megszakadva: 14-től mintegy 19-ig viharok, vagy leg alább erős szelek esőzésekkel, később változó idő, 22 szél és esőre hajló, 25-én szintén, 27—29. szeles, végre esőre hajló, 15—22. közt borús és hideg éjkek. Az esők most már ritkábban jönnek zivatarral.

— Hiba-igazítás: Mult heti számunkból „A szegény-ügy honunkban” című cikk elejéről következő sorok kimaradtak: „Mi a lakatnyakát s műhelyeket illeti, azok föllátása tagadhatlanul áldozathoz kerülnének; de ha például az ahhoz szükséges összegek föllátását a közrészvétre bíznók, — vagy részvényjegyeket bocsátásuk a végéig ki (s e részvényjegyek meg vagyok győződve jövedelmezők volnának tulajdonosaiknak: mert ez ügyre nézetem szerint nagyon illik az olasz közmondás: „nehéz munka dús aratást hoz”) ez egyszeri tetemesebb kiadással nem egy vég nélküli s összevéve nagyon is jelentékeny kiadástól menekülnék e meg? A mi pedig a korodákat illeti, ezek szembe sem jöhetnek, meri ilyenek vannak s ha nem volnának, kell, hogy legyenek minden hatóság kebelében.

Másodszor nem üli-e meg e phalaxszerű in termény az egyéniséget (individualismus,) nem nyomja e a tett igyekezet erőt?”

Itt mindenki sat. sat.

Felhívás! Alólirott felkéri N. Sztatina helység közbirtokosai: hogy f. sept. hó 15. délelőtt

10 órakor a „Korona” vendéglőben — több slüggős ügyek elintézése végett megjelenni sziveskedjenek.

Unghvár sept. 1. 1864.

Petrovay Bogdán.

Vegyes.

— Életmentő cigány. Bécsben a mult vasárnap délután egy nyolcz tagból álló cigánybanda ballagott a Dunaparton a Prater felé. Egyszerre kiáltás hallatszik s egy, a habokkal küzdő ember bukásol a Dunában. Ezt meglátja egy torzonborz szakállu cigány, szépen lerakja czimbalmát s dolmányát a földre, a vízbe ugrik s néhány perc múlva galléron ragadja a már már elmerülő embert szerencsésen a partra uszít vele. A körülállók a rendőrigazgatósághoz akartak vele menni, hogy illő jutalmát elvegye; de a cigány semmi áron sem ment. E jelenetet az állatkertből is többen látták s rövid idő múlva egy ur jött ki onnan, s a meglepett cigánynak öt darab tiz forintot nyomot a markába, mint az ott jelenlevő vendégek közötti gyűjtés eredményét. — A megmentett ember hajós volt s vígyázatlanságból esett a vízbe.

— Kis-zabadt orosz-lánok. A „Times” a következő megtörtént dolgot beszéli el. Wobvill állatsereglete jelenleg Southamptonban tartózkodik, s a város közepén lévő nagy téren van föllátva. Szombaton este az ör az orosz-lánokat egyik ketrecből a másikba akarta átterelni, azonban kettő közülök az ör vállán keresztül ugorva a szabadba menekült. Az egyiket azonnal megfogták és ismét vissza vitték börtönébe, de a másik, és pedig nőstény, keresztül törte a kerítést, s az épen igen élénk piac felé tartott. Férfi, asszony, gyerek, mind a legnagyobb kétségbeeséssel futott, s lehető leggyorsabban menekülni igyekezett. Egy terhes szamarat hajtó fiúcska egészen közel ment el a vadállat mellett, s féltében rémitően kiabált. De az orosz-lán rá sem hederített, s nyugodtan tovább ment. Végre egyik ör elálta utját, s meggátolta, hogy a városba beljebb mehessen. Közéleben volt egy ház, s az orosz-lán abba lépett. A lakosok szobáikba menekültek, s az ajtókat bezárták. Az orosz-lán mind beljebb beljebb ment, végre egy kis terembe jutott, a hol két hölgy épen thea mellett ült. A hölgyek, bár, mint képzeltetni elremültek, de még is volt annyi lélekjelenlétük, hogy a mellékszobába futottak, s az ajtót bezárták. Ekkor több korbáccsal és vasszállal fölfogva az ör jelent meg, s az orosz-lánt sok ütessel veréssel a magukkal vitt ketrecbe hajtották. Az egész mulatság háromnegyed óráig tartott.

† A „Szeg. Híradó” írja: Hogyan járta a német Doctor a Tiszán. Egyike azon világboldogítóknak,

kikhez minden nyáron van szerencsénk s az alföldnek virányosításán fáradsz, mely alkalommal a Tisza medréről magyar régiségeket s „fókosch”-okat halászatnak kifelé, ugyancsak megjárta a minap. A Tiszán lefelé lubiczoltatá magát épen, a midőn egyszerre észreveszi, hogy egy hatalmas csuka üti ki fejét a vízből. Háló nem volt nála, Kuhchnappel körül hálával nem halásznak; a csukára azonban igen megfájdult a foga Dr. Intelligensmayernek. — Született lángész lévén azonban hatalmas gondolat villan meg agyában. Kimondhatatlanjának szarait alól összekötözé, a fenekét kifordítá, egy fűzfaágra ráakasztja s e hevenyészett hálával neki a csukának. Az állnok állat, mintha nem tudott volna hova lenni egyszerre nekiiramodik s egyenest bele a nadrágba, de oly dühösen, hogy ezt a jeles halász kezéből egészen kirántva, nadrágostul a vízben eltűnt. A doktor el álmélkodott a kérdőleg fordult az egykedvű komposhoz, ki evezőjét deleltette, jóízűen pipázgatót s mosolyogva nézte a megszorult sógort. Ha legközelebb nagragos csukát fognak ki a Tiszából, ne fedjék azt a jószívű molnárak vagy halászok a doktor urnak vissza szolgáltatni.

— Mi a cancan. Rigolboche híres táncosnő emlékirataiban így írja le a cancant: a cancannak csak egyetlen hasonlósággal kifejezése van: a düh. Hogy a cancant tánczolja valaki, kivételes szellemmel, egészen sajátos tehetséggel kell bírnia. A táncos kedélyének épen oly phantasticusnak kell lennie, mint lábainak, mert e táncnál nem arról van szó, hogy valami rendezettet s megszokottat tükrözzön vissza. Itt kigondolni, teremteni, s pedig fögtöszve kell teremteni. A jobb lábunk nem szabad tudnia, mit mivel a bal. A cancan minden és semmi. Az egy világ vagy falu, egy tragédia vagy dalocska. A lábak s tagok örültsége. Ugyan egy perczben búsnak, komolynak, szomorúnak s egyszerre örülnek, dühösnek kell lennie. Szükség esetében mindezt egyszerre kell kifejeznie.

*) Porul járt Niagara-hős. Valami Farini nevű komédiás, Blondin vetélytársa, minap ropant néptömeg láttára kötelet huzatott keresztül a Niagara fölött, hogy azon különösné e célra készült acélzél mankóval keresztül menjen. Már túl volt a merész ut felén, midőn egyik lába eleszött, s ő eltűnt a habok között. Szerencsére a kis Robinson ziget közelébe esett, mely e zuhatag jobb felén van és sikerült azt elérnie s így életét megmentenie. A tömeg eleinte meglehetősen részvéttelenné mutatkozott a szerencsétlen iránt s csak este felé jöttek arra a gondolatra hogy köteleken némi eleséget bocsátottak le neki. Életveszély nélkül lehetetlen e szigethez közeledni s borzasztó a gondolat, hogy ezen ember vakmerőségét talán éhenhalással lesz kénytelen megfizetni.

Hogy igazat mondott-e, azt itéljék meg kegyetek. Én legalább akár hányszor voltam is szerelmes, mindig tudtam szenvedélyemen uralkodni.

Dobrow László.

Magam megyek.

Levelemet várod . . .
Meg akarlak lepni,
Levelemet várod, —
Magam fogok menni!

Közéget az óra,
Elmulnak a perczek,
Megyek a hajóra,
Nemsoká ott leszek!

Ajakam úgy reszket:
Csókjaidat várja,
Keblemhez öllelek
Lelkem boldogsága!

Halász Dezső.

— Ná, er war no nit zaus! — volt a házmester válasza, mialatt szeméből az álmat összeszorított hüvelykujjaival kidörzsölgeté.

— Menj a p . . . a! — s rohantam ki a kapun. (Közbevetőleg legyen mondva, ezen a Budapestben annyi a német házmester, hogy most már alig merek csak egyet is magyarul megszólítani, mert bizonyosan németül válaszol.)

Éjfél volt már, midőn Anti fölkeresésére indultam. Zavaromban azt is megtettem, hogy a Dunához futottam, s fűtől-fűtől kérdeztem, hogy nem látta-e egy fiatal embert a vízbe ugrani? Feleletül „nem”-et kaptam. Futkostam Anti valamennyi ösméréséhez, de egyik sem tudott valamit róla mondani; végre elfáradtan haza felé hajtottam. Comfortableon a tanásház mellett jobb oldalt a kigyó-utczába kanyarodott, s midőn Graf sörháza mellett haladna, nem kis örömeire vettem észre, hogy az még nyitva van. A bérkocsist megállítam, s leszáltam, hogy betérjek legalább egy pohárka sörre; szomjas voltam, — nem csoda! hiszen mennyit futkároztam.

A mint beléptem, mit gondolnak, kit pillantottak meg szemem? Anti barátom ült a szoba tulsó végén solo egy sarokban; előtte egy stibli sör, s a mint első pillantással észrevehem, egy pár tornász virzslit eltakarítással épen elfoglalva.

— Hát te mit csinálsz?! (Bolondos egy kérdés volt, mikor jól láttam, hogy eszik.)

— Mit?! . . . és tovább evett.

— Azt gondoltam, hogy a Dunába ugrottál . . .

— Van is eszembe; jobbnak találtam ide betérni, miután Likeynél már zárva volt.

— De így egyesgyedül! Nem restelled a dolgot?!

— Te is itt vagy: — ketten vagyunk!

És eddegélünk és iddogálunk, mignem az óra ütött, akkoron pedig haza menénk.

Történt pedig mind ez anno domini akkor, midőn a „Vezér” praenumeránsainak pénzével szépen odább állott. Mondjuk pedig ezt azért, mert tudjuk hogy ez az esztendő némelyek előtt nagyon is emlékezetes! —

— Nánási férjhez ment — és pedig Hánzihoz a werkfűhrerhez. Nem szokhatott meg Potya Laczival, s atyja Hánzihoz erőltette. Pletyka nyelvektől hallottam, hogy Nánási Potya Laczit csakis azért szerette meg, mert az agyának rémszűleményeit illetőleg verseit mind neki dedikálta. Tudjátok-e, hogy mit mondott Sheridan Knowles „Tell Vilmos” és „The Hunch „Bak” („A torz”) írójának apósa? — „Jobb egy csaplárvő egy költő vőnél!” Nánási atyja pedig így szólhatott: A versek semmit sem hoznak a konyhára.

Nánási mint látszik nem halt meg bánatában. A napokban láttam. Gyönyörűen meghizott; olyan szép, kövér tokája van! . . .

Anti még azután is többször emlegette nem ugyan Nánásit hanem annak 50,000 forintját. Milyen uricze élt volna ő abból!

Egyszer azt kérdeztem Antitól:

— Te Anti! mit gondolsz, mi lettél volna akkor, ha Nánásiért csak egy szál hajdat is meggömbösd?

Anti megfogta kezemet, megszorította és szólt:

— Szamár! szamár!!

— Német vendégszeretet. Egy felső-ausztriai városkába e napokban egyike a számtalan bécsi dalárdáknak kirándult, hol is az odaváló „Gemeinde rath“ virslivel, sörrel jól tartotta az éhes és szomjas dalárokat. Mennyire elbűmültek azonban, midőn étkezés után eléjük tartották a — számlát. Fizettek s szomorú énekszóval hagyták ott a vendégszerető városkát.

Színház.

Hétfőn, szeptember 5-én Balogh Károly és Balácsi Ilka mint újonnan szerződött tagok első föllépteit adott: A Falusiak vigi. Szigetől, Balogh Károly (Óvári János) nem találta magát szerepében, a kedélyes jó kedvű bácsiból drámai alakot csinált, maszkírozása inkább illet volna valami haramia vezérnek; általában mai szerepe nem neki való. Egyébként Balogh a vidéki jobb színészek közé tartozik s mint ilyen igen haszonvető tagja lehet ezen társulatnak is; első föllépte alkalmával azonban megvártuk volna, hogy szerepét hibátlanul tudja. Balogh Ilka ügyes kis színésznő, Irmát elég természetességgel játszta, de némely jelenetében igen is jól akart játszani, s azért kissé túlzott. Philippovicsné a szó szoros értelmében művészileg játszott. Krasznai jobb is lehetett volna. Balogh Gy. ismét nem neki való szerepben lépett föl. Ő kiválólag a burleszk komikumra bir hivatással, minék kinezák tehát a maihoz hasonló szerepekben? — Az előadást nem lehet sikerültnek mondani. — Közönség nem nagy.

Gazdaság és üzlet.

Ungvár. Folyó hó 1-én tartott országos vásárunk igen esekély volt. A barom vásár a marha-vész miatt nem tartatott meg. Az élet ára feljebb ment. Buza

köblönkint 5 ft, 20 kr. 6 ft. 40 kr. Rozs 3 ft. 20—60 kr. Tengeri 4 ft. 60 kr. 5 ft. Burgonya 1 ft. 40—60 kr.

Gálszécs. Folyó hó 7-ről a piaci árak hiteles kimutatása. Buza köblönkint 6 ft. 40 kr. Rozs 3 ft. 60 kr. Tengeri 5 ft. 40 kr. Árpa 3 ft. 40. kr. Zab 1 ft. 90 kr. Lenese 6 ft. Kása 12 ft. Burgonya 1 ft. 28 kr. Széna mázsája 1 ft. 40 kr.

Kassa. Folyó hó 7-ről a piaci árak hiteles kimutatása. Buza köblönkint 6—6 ft 20 kr. Rozs 3 ft. 60—80 kr. Tengeri 5—5 ft. 40 kr. Árpa 2 ft. 40—60 kr. Zab 2—2 ft. 20 kr.

Nyiregyháza. szeptember 2-áról a piaci árak hiteles kimutatása. Buza 5 ft. Rozs 2 ft. 60 kr. Árpa 2 ft. Tengeri 4 ft. 60 kr. Zab 1 ft, 60 kr.

Munkács. Folyó hó 5-ről a piaci árak hiteles kimutatása. Buza alsó ausz. mérőnkint 2 ft. 50 80 kr. Rozs 1 ft. 30—40 kr. Tengeri 2 ft. 20 kr. Zab 1 ft. 20 kr, Árpa 1 ft. 20 kr. Széna mázsája 80 kr.

Tokaj. Folyó hó 2-áról a piaci árak hiteles kimutatása. Buza köblönkint 6 ft. Rozs 3 ft. Árpa 2 ft. 80 kr. Zab 1 ft. 50 kr. Tengeri 4 ft. 20 kr. Burgonya 1 ft 20 kr. Szesz itezékint 22 kr.

Szerkesztői posta.

— N. G.—nak. Szerencsre. Megkaptam.
— Sz. E.—nek magán levelet írtam.
— Á. L. szives küldeményét vettük, de meg nem olvastuk.

Nyiltér.

Szerencs aug. 30. 1864.

Tisztelt Szerkesztő ur! Az unghvári casinó-egylet által f. évi május 8. rendezett táncvi-

galom jövedelméből a „Felvidék“ szerkesztőségénél utján t. Makay Dániel egyetli elnök ur megkeresésével — hegy-alja-harangod vidékén szü-
kölködő testvéreink között kiosztandó száz az az 100 osztrák értékű forintot, a szerkesztőségétől magától pedig a t. Ilavathy János ur könyör-adományából 11 for. — összesen 111 osztrák értékű forintok juttatván kezeimhez, a midőn ebbeli szives készséggel s köszönettel fogadott megbízatásomban eljárásomat a „Felvidék“ utján köztudomásra juttatni kérem honfiai tisztelet s kötelességérzettel teszem számadásba miszerint az itt megküldött hiteles bizonyítványok *) igazolása szerint Tokaj-harangod vidékén szü-
kölködés ez ideig legtöbb segélyt igényelhetett testvéreink között. nevezetesen:

Tokaj városában „ „ „ „	31 ft. 50 kr.
Mád városában „ „ „ „	10 ft. —
Kak helységében „ „ „ „	15 ft. —
Gesztely helységében „ „ „ „	15 ft. 50 kr.
Szerencs városában „ „ „ „	39 ft. —
összesen 111 az az	

száztizenegy osztrák értékű forintokat személyesen kiosztottam, s az érdekeket Ungh megye művelt közönségénél az inséggel küzdött szenvedő emberiség iránt feltűnő mérvben tanusított testvéri szeretetéről biztosítottam, s egyszersmind szívélyes szét-hangoztatás végett átvettem tőlök szózatossá érzelmeik azon halanylivánitását: — hogy Ungh megye lelkes honfiaiit és leányait s általuk az unghvári casinó-egylet-könyöráldozatik oltárán fellángolt önérzetük fölött körülárasztva minden szellemi és anyagi örök áldásaival a magyarok Istene éltesse!!

tisztelő honfiktarsa
Nagy Gerzson.

*) Áadtuk az egyetli pénztárnoknak Szerk

HIRDETME NYEK.

Fa-árverezés.

A köbléri közbirtokossági erdőben a bikkfa folyó hó 19-én fog elárvereztetni Szerednyén.

Szikszay Imre,
zár gondnok.

Árverés.

A homonnai uradalomhoz tartozó agyidőci-, porubkai-, barkói-, lyubisei és homonnai erdőkben termett tölgy- és bükkmak folyó hó 19-én délelőtti óráiban árverés utján el fog adatni, melyre a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak. A feltételek a homonnai pénztárnoki hivatalban előbb is megtekinthetők.]

Kos eladás.

Homonnától egy órányira fekvő Topolóka helységében Szerviczky György juhász-
tában 50 darab hágó-kos 2—4 évesek hely-
ben szabad kézből egyenkint is eladó.

BIZTOSÍTÁS!

Az első magyar

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

alóliirt ügynöksége

jégkarak, tűzveszély s a szállított javak

veszélye ellen valamint az ember életére biztosítási bevallásokat elfogad

mindennap reggeli 8 órától délutáni 6 óráig.

Ungvár, augusztus hó 1864.

BÁNÓCZY és KOREGTKO
(Özvegyi házban.)

Közlekedési tudositás

Alólirottak van szerencsége a t. ez. közönség tudomására juttatni, miszerint f. hó 28-tól kezdve a Kassai vasuti állomással Kassáról Ungvár, és Munkács közt, egy magán-
koesi által közlekedés nyitattott — melyen a személy és podgyász szállítás határozott áron eszközölhető.

Menet-Rend.

Ungvárról Kassára: minden Vasárnap, Kedden és Csütörtökön reggeli 6 órakor.

Kassáról Ungvárra: „ Hétfőn, Szerdán és Pénteken reggeli 6 órakor.

Ungvárról Munkácsra: minden Vasárnap d. u. 1 órakor, Kedden, Szerdán reggeli 6 órakor Csütörtökön délután 1 órakor.

Munkácsról Ungvárra: minden Hétfőn, Kedden, Szerdán és Pénteken délutáni 1 órakor.

☛ Az Ungvári vásár alkalmával egy külön koesi Kassáról és Munkácsról a vásárt megelőző napon fog indulni.

Menet-Jegyzéke

Ungvártól Kassáig vagy vissza 4 fl. 50 kr. — Ungvártól Munkácsig vagy vissza 1 fl. 50 kr.

Felvételi ügynökség.

Kassán: Spielman József ur. — Kelecsenybe: a fogadóba. — Gálszécs: Ponevács J. ur Nagy-Mihály: Breming Ferencz ur. — Szobránczon: Tausch J. ur gyógyszerész. — Ungvárt: Pollák Fülöp ur. — Szerednyén: az állomási fogadóban — Munkács on Tóth K. ur. Ungvár augusztus 20. 1864.

Pollák Fülöp szállító.